

Geol. vjesnik	29	349—362	Zagreb, 1976
---------------	----	---------	--------------

55(092)

VANDA KOCHANSKY-DEVIDE

PRILOZI POVIJESTI GEOLOŠKIH ZNANOSTI
U HRVATSKOJ. III.

MIJO KIŠPATIĆ

U knjizi krštenih župe Donjeg grada u Osijeku od 1829. do uključivo 1852. stoji na str. 412 uz datum 22. 9. 1851: »Ja Cvietko Latković župni pomoćnik okerstih diete danas rođeno od Franje Kišpaticća kerčmara i Mare Kervarić zakonitih drugovah župe donjeg Osieka; komu bi ime dano: Mijo. Kuma je bila Teresia Ivana Grausgrubera supruga iz donjeg Osieka«.¹

Na temelju ovog navoda treba ispraviti neke podatke koje iznosi Tućan (1930) u svom opsežnom prikazu Kišpaticća, u kojemu na 173 stranice detaljno raspravlja o znanstvenim radovima Kišpaticćevim, prikazuje njegove udžbenike i popularizacijski rad, daje popis od 83 Kišpaticćeve publikacije, opisuje zanosno Kišpaticća kao čovjeka, a njegov curriculum vitae zbija na pola stranice.

Tućan navodi 21. rujna kao dan rođenja, mjerodavan je međutim datum matične knjige, a u gornjem navodu kapelan čak izriječno navodi: »diete danas rođeno«, tj. 22. 9. 1851. U poglavlju II. »Petrografski rad Miše Kišpaticća« Tućan na str. 112 piše da je otac M. Kišpaticća bio ribar. Vjerojatno se bavio i ribarenjem, ali za vrijeme Mijina rođenja naveo je zanimanje krčmar. U porodici se znade da su se u prošlosti kroz 200 godina Kišpaticći bavili ribolovom i držali mlinove na Dravi.² Postoji i fama da je

¹ Za podatke zahvaljujem dr Danici Pinterović, iz Centra za znanstveni rad Jugoslavenske akademije, Osijek.

² Za ovaj podatak zahvaljujem dr ing. Josipu Kišpaticću, profesoru Šumarskog fakulteta u Zagrebu, čiji je djed (poštanski činovnik) bio Mijin bratić.

Kišpaticev otac bio krvnik i da je ta činjenica uvjetovala povučenošć i bijeg od društva našeg istraživača stijena i minerala. Tost Mijine krsne kume Terezije Grausgruber bio je osječki krvnik;³ odatle ta iskrivljena priča, a nerazumijevanje za tzv. društveni život nije među pravim znanstvenim radnicima baš osamljena pojava.

Kišpatic je veliku većinu svojih publikacija objavio pod imenom Mijo; i u službenim navodima (adresari, Sveuč. spomenice) uvijek je Mijo, inače po koji puta Mijat, Mihael, Miho, tek među popularno-znanstvenim knjigama nekoliko puta nalazimo označeno Mišo, a pitanje je nisu li urednici to sami izmijenili. Tućan oduševljenja za svog učitelja i očinskog prijatelja navodi svagdje »Mišo«; vjerojatno su ga tako nazivali njegovi najbliži prijatelji.

Kišpatic je osnovnu školu i većinu gimnazije polazio u Osijeku gdje je i maturirao. Sedmi i dio osmog razreda polazio je u biskupskoj gimnaziji u Đakovu.

Na filozofski fakultet upisao se u Beču primivši 18. 9. 1869. stipendij Kr. vlade, Odjela za bogoštovlje i nastavu u Zagrebu, za studij klasičnih jezika i hrvatskog. Još u toku istog mjeseca dozvoljeno mu je, na molbu, da upiše matematičko-prirodoslovnu struku. Već 1873. položio je ispit za profesora prirodnopisa, matematike i fizike. Nakon povratka u domovinu namjestio se na gimnaziji u Osijeku 28. rujna 1873. kao namjesni, a od 13. rujna slijedeće godine kao pravi učitelj, međutim desetak dana iza toga premješten je u Križevce na Gospodarsko-šumarsku školu. Iako je tu bio samo godinu dana, napisao je knjigu »Zemljoznanstvo obzirom na šumarstvo i gospodarstvo«, koja, međutim, izlazi tek 1877, ali je korijen Kišpaticeva interesa vjerojatno potekao iz rada u Križevcima. U predgovoru te naše prve pedologije piše da ju je namijenio kao učevnu knjigu učenicom gospodarskih i šumarskih zavoda.

Dne 23. rujna 1875. premješten je u svojstvu pravog učitelja na kr. veliku realku u Zagreb, nastupa službu 1. rujna i ostaje tu 18 godina. U Beču je Kišpatic naknadno osobito studirao istraživanje stijena i petrografsku mikroskopiju i minerogenezu kod prof. Tschermaka. Istraživanje stijena polarizacionim mikroskopom pomoću izbrusaka uvedeno je u znanosti 1851. Tu je metodu već Pilar usvojio (također kod Tschermaka) i prenio u Zagreb, ali zbog bolesti očiju nije mogao petrografski raditi. Morao si je pomagati tako da mu je demonstrator (pomoćni asistent muzeja) V. Hrzić vršio promatranja u doba između 1882—1884, ali ipak je Pilar ubrzo uvidio da je bolje da radi na geološkim istraživanjima, gdje nije potreban takav napor očiju. Međutim već 1881.

³ Za podatak zahvaljujem dr Kamilu Firingeru iz Osijeka.

predaje Kišpatić disertaciju »O postanku poluopala u gleichenberžkom augit-andezitu« i promovira 8. 7. 1881. na Mudroslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Već iduće godine, 1882, habilitira se na istom fakultetu za predmet »Znanstvena petrografija«. Iste godine štampa disertaciju u cjelini i na njemačkom jeziku; radi se o materijalu iz austrijske Štajerske, a rad je veoma temeljit, kritičan; stijena je određena tek nakon što su determinirani značajni minerali i njihova geneza. Tu je npr. Kišpatić dokazao da se radi o znatnoj prevagi plagioklasa nad ostalim glinencima, te da sanidin — koji je ranije smatran dominantnim mineralom — dolazi u malim količinama. To dakako rezultira drugačijim zaključkom o vrsti eruptivne stijene iz koje su ispitivani minerali.

Modernost Kišpatićeva rada, te njegovu točnost, opreznost i manipuliranje sigurnim dokazima kod petrografskih zaključaka detaljno je prikazao Marić (1953) u opsežnoj raspravi: »Mišo Kišpatić u svjetlosti današnje petrografije i petrologije.« U stručnom pogledu Kišpatićev je rad, kao što je spomenuto, detaljno prikazan po Tućanu — on obuhvaća sav, znanstveni i narodno-prosvjetiteljski rad — i po Mariću, koji daje modernu valorizaciju Kišpatićevih publikacija o stijenama, pa nije potrebno ponavljati te prikaze. U djelu »Trahiti Fruške gore« iz 1882. još nalazimo podnaslov: Mikroskopičko istraživanje. Kasnije on smatra mikroskopsko istraživanje — uz kemijsko — već uobičajenom metodom, te ga više posebno ne spominje.

Do 1883. Kišpatić ima iza sebe opus od 6 znanstvenih djela, 6 popularizatorskih knjiga, 1 udžbenik za srednje škole i 22 stručno-popularna članka, te unatoč vlastite povučeniosti postaje član dopisnik Jugoslavenske akademije (21. 11. 1883), a nakon 10 godina, istog mjeseca, pravi član.

Kad je Pilar obolio, dodjeljuje se 11. 3. 1893. Kišpatić Mineraloško-geološkom muzeju. Kišpatić je već 22. 2. 1893. prisustvovao Pilarovoj primopredaji muzejskog inventara vladinu izaslaniku M. Grškoviću odnosno Gorjanoviću kao primatelju. Dio Pilarove katedre, tj. mineralogiju i petrografiju, preuzima 5. 1. 1894, kad je imenovan izvanrednim profesorom. Redoviti profesor postaje 16. 2. 1896.

Kao što su Tućan (1930) i Marić (1953) temeljito raspravili, Kišpatić je detaljno obradio najprije eruptivne i metamorfne stijene Fruške gore, istraživši točno sastavne minerale tih stijena te se mogao upustiti u znanstvene diskusije s A. Kochom i C. Doelterom, koji su zastupali drugačija mišljenja o sastavu, pa prema tome i odredbi i nazivu tih stijena. Nakon Fruške gore istražio je metamorfite i eruptive Moslavačke gore, Psunja, Krndije. Obradio je nadalje eruptivne stijene Dalmacije, te pokušao riješiti porijeklo pijeska otoka Suska. Godinama je sabirao i istra-

živao i bosanske stijene, čiji je razvoj slijedio i u Baniju. Na temelju studija bosanske serpentinske zone postavio je posebnu teoriju o postanku kristalastih škriljavaca, kojoj je slijedila znanstvena polemika s njemačkim, francuskim i talijanskim petrografima. G. 1909. piše o mlađem eruptivnom kamenju sjeverozapadne Hrvatske. U tom radu dolazi do nemilih prigovora Gorjanovićevim geološkim kartama i tumačima zbog neslaganja u determinaciji pojedinih eruptiva i pršinaca. Pitanje je da li Kišpatić nije nalazio spominjane stijene ili je Gorjanović pogriješio u odredbi. Stvar je zaoštrio članak potpisan sa »Stručnjak« (Stjepan Škreb) pod naslovom »Jedna učenjačka afera«, koji je zapravo pamflet proti Gorjanoviću. Gorjanović na izazove nije odgovorio. Međutim u Bistra potoku nađen je serpentin, koji Gorjanović navodi, a Kišpatić negira (Crnković, 1960), a kod Čučerja, gdje Kišpatić nije vjerovao da postoje andezitski tufovi, moderna istraživanja dala su pravo Gorjanoviću (Mutić, 1969). Kasno se Kišpatić obratio Kalniku, a posljednja njegova geološka publikacija iz 1918. je mali pregled njegova znanja o eruptivnim stijenama i kristalastim škriljcima Međvednice, kojom je čitav život prolazio i istraživao njezine stijene. Uočio je mnoge probleme koje nije u toku jednog života stigao riješiti. Ipak je već 1885. dao niz podataka o petrografiji pa i drugim prirodopisnim osebinama Zagrebačke gore.

U petrografska istraživanja treba pribrojiti dvije značajne rasprave o postanku boksita i analizu stijena iz fundusa Arheološkog muzeja. Među mineraloškim radovima najvažniji je »Rude u Hrvatskoj«, uz nekoliko radova o mineralima Bosne.

Veliki broj rasprava i izvještaja posvećuje seizmologiji. U Jugoslavenskoj akademiji osnovao je Odbor za proučavanje potresnih pojava s povjerenicima za opažanje u čitavoj Hrvatskoj. Publicirao je 24 potresna izvješća (od 1883. do 1906.), a saževši po nekoliko godina zajedno, i na njemačkom jeziku. Osim toga napisao je tri rada istog naslova »Potresi u Hrvatskoj« (1892, 1895, 1901). Dao je historijat svih zabilježenih potresa u Hrvatskoj i na temelju studija tog golemog materijala, te poznavanja osnovne tektonike, odredio glavne potresne pukotine u Hrvatskoj.

Kišpatić je svoje znanstvene radove objavljivao ponajviše u Radu Jugoslavenske akademije, te nešto u Glasniku Hrv. prirodoslovnog društva, Glasniku Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine i u Geološkim analizama. Nastojao je da veći broj rasprava štampa i, ili samo, na njemačkom jeziku, najviše u *Tschermaks mineralogisch-petrographische Mitteilungen, Wien*; *Centralblatt für Mineralogie, Geologie und Paläontologie* u Stuttgartu te u izdanjima Bečkog i Budimpeštanskog državnog geološkog instituta.

Kišpatić je u Društvu sv. Jeronima objavio jedno (u 2 knjige) te u Matici Hrvatskoj 5 djela za popularizaciju prirodnih znanosti, ukupno u 8 knjiga, i sudjelovao u 2 knjige koje prikazuju »novovjeka izume«. S Tućanom je objavio obnovljeno izdanje »Slike iz rudstva«. Napisao je dva originalna srednjoškolska udžbenika te dao 3 prijevoda. Broj popularnih članaka mu je imponantan: blizu 60. Pisao je prikaze od »Glinenog tla« do »Kavijara«, od »Čovječjeg porijekla« do »Termometra«. Ti su članci, a osobito Kišpatićeva Matičine knjige, bili doista popularni i odgojili 2—3 generacije naših ljudi. Beogradski fiziolog I. Đaja piše da su ga baš Kišpatićeva djela oduševila za prirodne nauke i sjeća se kako su srpski đaci željno čitali Matičine knjige, osobito prijevode klasika antike i Kišpatićeva djela, a jezične razlike davale su im još posebnu draž. Kišpatić nije — kao mnogi drugi popularizatori — isticao čuda prirode, nego privlačno opisao najobičnije objekte i pojmove i naglasio da je u općoj harmoniji prirode njena čudesnost.

Dne 11. 2. 1918. Kišpatić je bio umirovljen. Tućan mu je ostavio njegovu sobu u muzeju i Kišpatić je i dalje dolazio svaki dan u muzej. G. 1919. pao je u Mesničkoj ulici udaren od kapi, a slomio je i kuk. Bolovao je kod kuće, primao posjete prijatelja, čitao. F. Bučar spominje u nekrologu da je imao izvrsnu njegu. Ležao je u svom stanu, gubio sve više pamćenje i interes za sve i umro u 75. godini od upale pluća ujutro 17. 5. 1926. Na sahrani na Mirogoju govorili su V. Vouk u ime Akademije i F. Tućan, njegov nasljednik, u ime Sveučilišta, nad grobom.

O Kišpatiću postoji dvadesetak prikaza. Uz Tućanovu i Marićevu raspravu o znanstvenom radu M. Kišpatića, među najinformativnijim je zbijeni Bučarov nekrolog, a najljepše se čitaju Uspomene Milana Šenoa, koji prikazuje prijateljstvo Ceneka i Miše: sveučilišnih profesora Vinka Dvořaka i Miše Kišpatića. Šenoa tu opisuje — uz omanjeg zbijenog Dvořaka s bradicom i u odijelu lovačkog tipa — »Kišpatić visok, dugih nogu, dugih ruku, crvene brade, dok je bradu nosio, kad je prosijedila, onda je obrije, malo izbirljiv, kakogod Slavonac i Osječanin najvolio bi kako brodet ili ribu na gradelama, onda mu se lice koje je inače bilo kao od kamena, raširilo i mrva nasmijalo. ... Ni jedan od te dvojice nije trošio suviše riječi, za deset minuta stvorili su oni plan za putovanje koje je trajalo dva mjeseca.« Putovali su zajedno u Alpe ili na more. Kad je Dvořak umro, tek je nakon nekog vremena Kišpatić našao suputnika u svom asistentu Tućanu. Kišpatić je bio skroman, povučen, neženja, nekontakivan, šutljiv, kojekako odjeven, bježao je od javnih priznanja — sušta protivnost elegantnom »presvetlom«

Gorjanoviću, koji je očito uživao u svečanim počastima i titulama. Zbog malog povoda porječkali su se jednom i čitav život izbjegavali jedan drugoga.

Kišpatić je u mladosti bio jedan od suosnivača Hrvatskog planinarskog društva, bio je član Prvog hrvatskog skizalačkog društva i Hrvatskog sokola. Kad je 27. 6. 1880. Hrv. sokol bio u Ljubljani, govor i zdravicu držao je Kišpatić, iako je vodio predsjednik Fon.

Svi koji su poznavali Kišpatića znali su za njegovu veliku ljubav za kazalište. Kako nije imao osim znanosti i svojih studenata nikakvog vlastitog privatnog života, to mu je vjerojatno doživljavanje tuđih života na pozornici značilo izvjesnu kompenzaciju. Bio je redoviti posjetilac kazališta i abonent jedne mezzanin-lože zajedno sa svojim prijateljima, starijim Antunom Vardom, banskim savjetnikom, te mlađim dr Nikodemom Jakšićem, također banskim savjetnikom i kasnije predstojnikom Odjela za unutrašnje poslove. Prijateljevao je i s nekim glumcima, osobito s prvakom drame Andrijom Fijanom (1851—1911), kod kojeg je i stanovao u Gundulićevoj ul. 20. Poslije Fijanove smrti 1911. zbližio se s njegovom udovicom Tonkom r. Ceraj-Cerić; ona se brinula za njega tokom njegove sedmogodišnje bolesti. Tonka Fijan bila mu je gazdaricom, čime je i sebi olakšala život, jer je poznato kako su nekada bile mizerne glumačke porodične penzije. Stanovali su u zgradi Mirovinskog fonda članova Narodnog kazališta, Mažuranićev trg 25. Tu je Kišpatić i umro.

Pogledamo li unatrag na plodan život Mije Kišpatića, vidimo veliko djelo: Mineraloško-petrografski muzej, tada posve suvremeno opremljen, s kompletnom zbirkom stijena Hrvatske (s Istrom) i većeg dijela Bosne i Hercegovine, u kom je Kišpatić svojom marljivošću i dubokim studijem visoko podigao petrografiju te počeo moderni rad na mineralogiji i seizmologiji; njegov način rada prešao je i na njegove nasljednike. Osim toga ostao je golem broj znanstvenih publikacija, udžbenika i jedinstven narodno-prosvjetni rad, opsežan i tako uspješan, da ga je sav narod doista prihvatio. Sadašnji popis objavljenih rasprava, članaka i knjiga iznosi oko 200 brojeva.

IZVORI

- Adresar slob. i kr. grada Zagreba. Sast. po uredovnim vrelima Vilim Eisenstädter. 185 str. Nakl. tisk. V. Eisenstädtera. Zagreb, 1911.
- Bučar, F.: Dr. Mišo Kišpatić. Obzor 67/1926, br. 133, str. 2—3, 1 portret. Zagreb.
- Crnković, B.: Hornblende-peridotit na sjevernoj strani Medvednice (Zagrebačke gore). — Geol. vjesn., 13, 57—64, Zagreb, 1960.
- Đaja, I.: Jedan hrvatski popularizator prirodnih nauka. — Srp. knjiž. glas., (N. S.), 31/1930, br. 7, 524—525, Beograd.

- Kartoteka članaka jugoslavenske periodike do g. 1945. Jugosl. leksikogr. zav., Zagreb.
- Liber Baptistorum Parochiae Inferioris Civitatis Essek ab anno 1829 usque 1852 inclusive. (Str. 412 od 22. IX 1851.)
- Marić, L.: Mišo Kišpatić u svjetlosti današnje petrografije i petrologije. — Spomenica Miše Kišpatića, Jugosl. akad., 9—38, 3 sl., Zagreb (1953).
- Mutić, R.: Neogenska magmatska aktivnost na jugoistočnim obroncima Medvednice (Zagrebačke gore). — Geol. vjesn., 22, 423—438, 5 tab., Zagreb, 1969.
- Stručnjak (Škreb, Stjepan): Jedna učenjačka afera. Dr. Kišpatić o dru Gorjanović-Krambergeru. — Zvono, 4/1910, br. 2, 39—41, Zagreb.
- Senoa, M.: Uspomene. Sličice i profili iz staroga Zagreba. — Jutarnji list, 22/1933, br. 7536, str. 19—20. Zagreb.
- Tučan, F.: Mišo Kišpatić. — Rad Jugosl. akad., 238, Razr. mat.-prir. 73, 97—271, 1 portret. Zagreb, 1930.
- Z. L. (Zdravko Lorković): Dr. Mišo Kišpatić. Hrvat 7/1926, br. 1916, str. 4; br. 1917, str. 2. Zagreb.

POPIS KIŠPATIĆEVIH OBJAVLJENIH RADOVA

- (1871): Ivanjsko veče kod Slovjena. Dragoljub (kalendar) 8, 92—101, Zagreb.
- (1872): Večer u Napulju. U Napulju 4. travnja 1872. Obzor 2, br. 124, Zagreb.
— Vulkani i zemljotresi. Vienac, 4, br. 23, 364—367, Zagreb.
— Po napuljskoj vulkanskoj okolici. Vienac, 4, br. 32, str. 510—512; br. 33, str. 525—529; 34, str. 544—546; 35, 559—563. Zagreb.
— (K. M.): Čovječje porijeklo. Vienac, 4, br. 39, str. 624—627, Zagreb.
— Životinje našozemske i njeke tudjozemske. Diel prvi. Pučka knjižnica 11, Društ. Sv. Jeronima, 215 str., 20 sl., Zagreb.
- (1875): Životinje našozemske i njeke tudjozemske. Diel drugi. Pučka knjižnica 20, Društ. Sv. Jeronima, 119 str., 22 sl. Zagreb 1875.
— Petrolej ili kameno ulje. Vienac, 7, br. 19, str. 305—307; br. 20, str. 320—322, Zagreb.
— Kako se spužve vade. Vienac 7, br. 39, str. 625 (1 sl.), 626—628, Zagreb.
— (K. M.): Pauk-ptičar. Vienac, 7, br. 44, str. 708 (1 sl.), 714—715, Zagreb.
— Sol. Vienac 7, br. 46, str. 743—745; br. 47, str. 766—770. Zagreb.
— Sveta indička opica ili hulman. Šmilje, 3, br. 4, 59—62, 1 sl. Zagreb.
- (1876): Ljutica. Vienac 8, br. 5, str. 71—74, 77 (1 sl.), Zagreb.
- (1877): Ružmarin. Vienac, 9, br. 9, str. 144—146, Zagreb.
— Glineno tlo. Pučke novine, 1, br. 21, str. 161—162, Zagreb.
— Zemljopisništvo obzirom na šumarstvo i gospodarstvo. Troškom Kr. Hrv. zemalj. vlade. VIII + 337 str., Zagreb.
- (1878): Slike iz rudstva. Kulturno-prirodopisne crtice. Pouč. knjižn. Matice Hrv., 2; 8 + 231, 40 sl., 1 geogr. karta, 1 sl. pred nasl. str. Zagreb. (Nagrađeno iz zaklade Draškovića 1877).
— Bogatstvo ruda u Bosni. Vienac, 10, br. 44, str. 707—710; 45, str. 724—726. Zagreb.
— Nova kovina u obrtu. Vienac, 10, br. 51, str. 814—816, Zagreb.
— Ružmarin u južnoj Hrvatskoj. U: Klaić, Vjekoslav: Prirodni zemljopis Hrvatske. 374—377, Zagreb.
— Vađenje spužava u Dalmaciji. U: Klaić, Vjekoslav: Prirodni zemljopis Hrvatske. 394—397, 1 sl., Zagreb.

- (Mijo Kišpatić) — autor prema Predgovoru: III. Geologijski očnošaji, str. 28—34; IV. Rudstvo, 34—38. U: Klaić, Vjekoslav: Bosna. Prvi dio: Zemljopis. Matica Hrv., Zagreb.
- (1879): Zagrebački potresi. (Les tremblements de terre de Zagreb). God. izvješće kr. vel. realke u Zagrebu, koncem šk. god. 1879. 3—19, Zagreb.
- Jež. Vienac, 11, br. 43, str. 688—690; 44, str. 699—703, Zagreb.
- (K. M.): Boja u životinja kao obrana od neprijatelja. Vienac, 11, br. 46, str. 735—736, Zagreb.
- (Kišpatić, Mijo): Zagrebački potresi. Obzor 9, 180—183, Zagreb.
- (1880): Prorok Falb. Povodom predavanja prof. Falba o potresu u Zagrebu 9. XI. 1880. Obzor 10, Zagreb.
- (1880): Prorok Falb. Povodom predavanja prof. Falba o potresu u Zagrebu 9. XI. 1880. Ustav (dnevnik) 1, br. 57, str. 4—5, Zagreb.
- Slike iz geologije. Prirodopisne i kulturne crtice. Pouč. knjižn. Matice Hrv., 7, VI + 214, 66 sl., Zagreb.
- (K. M.): Krt. Vienac 12, br. 1, str. 15; 2, str. 28—31; 3, str. 40—42, Zagreb.
- Rudstvo za niže razrede srednjih škola. IV + 72, 28 sl., Nakl. Sveuč. knjiž. Albrechta i Fiedlera. Zagreb.
- (1881): O postanku poluopala u Gleichberžkom augit-andezitu. Vlast. nakl. Tisk. litogr. zav. C. Albrecht, 1—22, Zagreb.
- (1882): Über die Bildung der Halbopale im Augit-Andesit von Gleichenberg. Mineralog. petrogr. Mitt. herausgeg. v. G. Tschermak, N. F. 4, 122—146, Wien.
- Trahiti Fruške gore. Mikroskopičko iztraživanje. Rad Jugosl. akad. 64, Matem.-prir. razr. 2, 66—86, Zagreb.
- Die Trachyte der Fruška gora in Kroatien (Syrmien). Jb. geol. R. A. 32, H. 3, 397—408, Wien.
- Uvod. (Str. 1—40) u: Šah Ivan: Novovjeki izumi u znanosti, obrtu i umjetnosti. Knj. 1, LXII + 263, 128 sl. Matica Hrv., Zagreb.
- Zeleni škriljavci petrovaradinskog tunela i njihov kontakt sa trahitom. Rad Jugosl. akad. 64, Matem.-prir. r. 2, 87—104, Zagreb.
- Die grünen Schiefer des Peterwardeiner Tunnels und deren Contact mit dem Trachyt. Jb. geol. R. A., 32, H. 3, 409—420, Wien.
- (1883): Serpentine i serpentinu nalično kamenje u Fruškoj gori. Rad Jugosl. akad. 66, Matem. prir. r. 3, 190—208, Zagreb.
- (1884): Prvo izvješće potresnoga odbora za godinu 1883. Rad Jugosl. akad. 69, Matem.-prir. r. 4, 239—250, Zagreb.
- (1884, 1885): Iz bilinskoga svijeta. Prirodopisne i kulturne crtice. Knj. prva, 295 str. 29 sl. 1 karta, 1884; Knj. druga, 240 str. 25 sl. 1 nasl. sl. 1 karta, 1885. Pouč. knj. Matice Hrv. 9, 10. (Nagrađeno iz zaklade Draškovića)
- (1885): Rudstvo za niže razrede srednjih škola. 1—70, 28 sl. Nakl. Sveuč. knjiž. Albrechta i Fiedlera, Zagreb.
- Die Erdbeben Croatiens im Jahre 1883. Verh. geol. R. A. 1885, Nr. 11, 265—273, Wien.
- Zagrebačka gora. Spomenica Hrv. planinar. dr. 1884, 47—65, 1 tabela, Zagreb.
- Kosti iz Baraćeve spilje kod Kršlja. Viestn. hrv. arkeol. dr. 7, br. 2, 33—37, 1 tab. 7 sl. Zagreb.
- Staklo. (Iz »Novovjeki izumi«) Obrtnik 2, br. 27, str. 213—214; br. 28, 219—220; br. 29, str. 228—229; br. 30, 235—236; br. 31, 242—244; Zagreb.

- (1886): Kristalinično kamenje u Fruškoj gori. Nov prilog geologiji Fruške gore. Rad Jugosl. akad. 78, Matem. prir. r. 7, 1—77, Zagreb.
- II. Izvješće potresnoga odbora. Rad Jugosl. akad. 78, Matem. prir. r. 7, 204—217, Zagreb.
 - III. Izvješće potresnoga odbora. Rad Jugosl. akad. 78, Mat. prir. r. 7, 218—230, Zagreb.
 - Predhistorijsko kamenito orudje iz Narodnoga muzeja u Zagrebu. Rad Jugosl. akad. 78/2, Mat. prir. r. 7, 188—203, Zagreb.
 - Lasica. Vienac 18, br. 25, str. 393 (1 sl.) + 294—395, Zagreb.
 - Kava. (Odlomci iz M. K.: Iz bilinskoga svieta. Uz to napomena o djelu i piscu). Hrvatska 1, br. 120 (Sloboda, N. S.), str. 1—3, Sušak—Zagreb.
 - Voda u prirodi. Obrtnik 3, br. 8, str. 60—61; br. 9, 70—73; br. 10, 78—79; br. 11, str. 88; br. 12, 104—105, Zagreb.
 - Granit. Obrtnik 3, br. 28, str. 224—225; br. 30, str. 240—241, Zagreb.
- (1886, 1887): Kukci. Prirodopisne crtice. Knj. 1: VI + 263 str., 76 sl. 1 tab.; Knj. 2: 245 str., 68 sl. Pouč. knj. Matice Hrv. 11, 12. (Nagrađ. iz zaklade Draškovića)
- (1887): Predhistorijsko kamenito orudje iz Narodnoga muzeja. Viestn. hrv. arkeol. dr. 9, br. 3, str. 76—85; br. 4, str. 115—121, Zagreb.
- Kišpatic, Mijo & Torbar, Josip (1887) — (Koautor navodno pogreškom u tiskari dometnut): Četvrto izvješće potresnoga odbora. Rad Jugosl. akad. 83, Matem. prir. r. 8, 201—216, Zagreb.
- Vočinski augitni andezit (trahit). Rad Jugosl. akad. 83, Matem. prir. r. 8, 179—185, Zagreb.
 - Olivinsko gablo iz Moslavačke gore (Hiperstenit). Rad Jugosl. akad. 83, Matem. prir. r. 8, 162—178, Zagreb.
- (1888): Die Glaukophangesteine der Fruška gora in Kroatien. Jb. geol. R. A. 37, H. 1, 35—46, Wien.
- Peto izvješće potresnoga odbora za godinu 1887. Rad Jugosl. akad. 92, Matem. prir. r. 9, 215—227, Zagreb.
 - Kameni ugljen. (Preštampano iz »Slike iz rudstva«). Obrtnik 5 br. 1, str. 5—7; br. 2, 13—15; br. 3, 19—22; 5, 37—39; Zagreb.
- (1889): Kristalinični trup Moslavačke gore. Rad Jugosl. akad. 95, Matem. prir. r. 10, 24—51, Zagreb.
- Bericht über die Kroatisch-Slavonisch-Dalmatinischen, sowie über die Bosnisch-Herzegovinischen Erdbeben in den Jahren 1884, 1885 und 1886. Földtani Közlöny, 19, 82—101, Budapest.
 - Über Serpentine und serpentähnliche Gesteine der Fruška gora (Syrmien). Mitt. aus d. Jb. Ungar. geol. Anst., 8, H. 7, 197—209, Budapest.
 - A Fruška Góra — Hegység Szerpentinjei és szerpentinfele közeteiről. Mag. kir. Földtani intézet, 8/7, Budapest.
 - Rudstvo za niže razrede srednjih škola. Drugo prerađ. izd. 82 str., 52 sl., (Nakl. Sveuč. knj. Albrechta i Fiedlera), Zagreb.
 - Iz bilinskoga svieta. Prirodopisne i kulturne crtice. Knj. treća. 255 str. 27 sl., 1 tab. Pouč. knj. Matice Hrv., knj. 14, Zagreb. (Nagrađeno iz zaklade Draškovića)
- (1890): Sol. (Iz »Slike iz rudstva«) Obrtnik 7, br. 3, str. 22—24; br. 5, 38—39; br. 6, 42—43; br. 7, 53—55, Zagreb.
- (1891): Kloritoični škriljavac iz Pšunja. Rad Jugosl. akad. 104, Matem. prir. r. 11, 100—105, Zagreb.
- Šesto izvješće potresnoga odbora za g. 1888. Rad Jugosl. akad. 104, Matem. prir. r. 11, 143—163, Zagreb.
 - Sedmo izvješće potresnoga odbora za g. 1889. Rad Jugosl. akad. 104, Matem. prir. razr. 11, 164—180, Zagreb.

- Bericht über die kroat.-slav. dalmatinischen Erdbeben in dem Jahr 1887 und 1888. Földtani Közlöny, 22, Budapest.
 - Ibis. Pobratim 1, br. 1, str. 3; br. 2, str. 25, 1 sl. Zagreb.
 - Glina i porculanača. (Iz »Novovjeki izumi«). Obrtnik 8, br. 3, str. 24—25; br. 5, 39—40; br. 6, 48—49; br. 7, 53—56; br. 8, 66—67. Zagreb.
 - Kruh. (Iz »Novovjeki izumi«). Obrtnik, 8, br. 14, str. 123—124; br. 15, 130—131; br. 16, 134—135; br. 17, 145—147; br. 19, 159—160; br. 20, 168—170; br. 21, 174—176; br. 22, 185—186; br. 24, 200—201; br. 26, 216—217; br. 27/28, 229—231; br. 32, 265—266. Zagreb.
 - Kava. (Iz »Novovjeki izumi«). Obrtnik, 8, br. 33, str. 272—273; br. 34, 282—284; br. 35, 288—289; br. 36, 295—298. Zagreb.
 - Osmo izvješće potresnoga odbora za g. 1890. Rad Jugosl. akad. 106, Matem. prir. r. 12, 133—145, Zagreb.
 - (K. M.): Smokva banijana. Pobratim 1, br. 11, str. 168 (sl.) + 174, Zagreb.
 - (K. M.): Pinija. Pobratim 1, br. 14, str. 217 + 223 (1 sl.), Zagreb.
 - Potresi u Hrvatskoj. Rad Jugosl. akad. 107, Matem. prir. r. 13, 81—164 (1—84), Zagreb.
- (1892): Potresi u Hrvatskoj. Rad Jugosl. akad. 109, Mat. prir. r. 14, 1—79, Zagreb.
- Prilog geološkom poznavanju Psunja. Rad Jugosl. akad. 109, Mat. prir. r. 14, 124—181, Zagreb.
 - Eruptivno kamenje u Dalmaciji. Rad Jugosl. akad. 111, Mat. prir. r. 15, 158—190, Zagreb.
 - Kakao i čokolada. (Iz »Novovjeki izumi«). Obrtnik, 9, br. 11, str. 97—98; br. 12, str. 106, Zagreb.
 - Dijamant. (Iz »Slike iz rudstva«). Obrtnik 9, br. 19, str. 158—160; br. 20, 169—171; br. 21, 177—178; br. 22, 184; br. 23, 193—194; br. 24, 200—201, Zagreb.
 - Grafit (tuha olovka, graphit, crayon noir, black lead). Iz »Slike iz rudstva«. Obrtnik, 9, br. 25, str. 209—210; br. 26, 216—217. Zagreb.
 - (K. M.): U polarnom kraju. Pobratim, 2, br. 8, str. 121 (sl.) + 126—127, Zagreb.
 - (K. M.): Jedan listak iz davne prošlosti naše zemlje. Pobratim, 2, br. 13, str. 201 (sl.) + 206—207, Zagreb. (O fosilnim životinjama.)
 - Pad meteora u Boci kotorskoj god. 1728. Glasn. hrv. naravosl. dr. 7, br. 1—6, 317—318, Zagreb.
- (1893): Meerschäum aus Ljubić-planina bei Prnjavor in Bosnien. Verh. geol. R. A. 10, 241—242, Wien.
- Ribe. Prirodoslovne i kulturne crtice. Pouč. knj. Matice Hrv. 18, VIII + 455, 138 sl. Zagreb. (Nagrađeno iz zaklade Draškovića)
 - Deveto potresno izvješće za godinu 1891. Rad Jugosl. akad. 113, Mat. prir. r. 16, 38—52, Zagreb.
 - Stiva iz Ljubić-planine kod Prnjavora. Glasn. Zem. muz. Bosne Herc. 5, knj. 1, 99—105, Sarajevo.
- (1894): Deseto potresno izvješće za godinu 1892. Rad Jugosl. akad. 120, Mat. prir. r. 18, 92—100, Zagreb.
- Jedanaesto potresno izvješće za godinu 1893. Rad Jugosl. akad. 120, Mat. prir. r. 18, 101—136, Zagreb.
 - Zrak. (Iz »Novovjeki izumi« M. Kišpatića). Obrtnik 11, br. 12, str. 90—93, Zagreb.
 - Termometer ili toplomjer. (Iz »Novovjeki izumi«). Obrtnik 11, br. 14, str. 109—110; br. 16, 124—126; br. 19, 144—150; br. 20, 156—157; br. 21, 165—166; br. 22, 174. Zagreb.

- (1895): Der Meerschäum aus der Ljubić Planina bei Prnjavor. *Wiss. Mitt. Bosn. Herz.* 3, 590—595. Wien. Pos. otis. In Commission bei C. Gerold's Sohn, Wien. 7 str.
- Potresi u Hrvatskoj. *Rad Jugosl. akad.* 122, *Matem. prir.* r. 19, 1—94, 2 tab. (Tloris Kotora i karta potresnih pukotina Hrv., Bosne i Herc.) Zagreb.
- (1896): Prilog poznavanju vertikalnoga gibanja jadranskog morskog dna. *Rad Jugosl. akad.* 128, *Mat. prir.* r. 22, 101—109, Zagreb.
- Dvanajsto potresno izvješće: za godinu 1894. *Rad Jugosl. akad.* 128, *Mat. prir.* r. 22, 131—154, Zagreb.
- Trinajsto potresno izvješće: za godinu 1895. *Rad Jugosl. akad.* 128, *Mat. prir.* r. 22, 155—192, Zagreb.
- Dr. Gjuro Pilar. *Nekrolog. Ljetopis Jugosl. akad.* 10, za god. 1895, 131—162, Zagreb.
- Rudstvo za niže razrede srednjih škola. 3. izd. 82 str. 52 sl. *Nakl. Sveuč. knj. Franje Suppana (Rob. Ferd. Auer)* Zagreb.
- (1897): Kristalinsko kamenje serpentinske zone u Bosni. *Rad Jugosl. akad.*, 133, *Matem. prir.* r. 24, 95—231, Zagreb.
- (1898): Četrnajsto potresno izvješće: za god. 1896. *Rad Jugosl. akad.* 135, *Matem. prir.* r. 25, 167—174, Zagreb.
- Petnajsto potresno izvješće: za godinu 1897. *Rad Jugosl. akad.* 135, *Matem. prir.* r. 25, 175—198, Zagreb.
- Sesnajsto potresno izvješće: za godinu 1898. *Rad Jugosl. akad.* 137, *Matem. prir.* r. 26, 80—124, Zagreb.
- (1899): Nastavak bosanske serpentinske zone u Hrvatskoj. *Rad Jugosl. akad.* 139, *Matem. prir.* r. 27, 44—73, Zagreb.
- Sedamnajsto potresno izvješće: za godinu 1899. uz dodatak za godinu 1898. *Rad Jugosl. akad.* 141, *Matem. prir.* r. 28, 82—115, Zagreb.
- (1900): Die kristallinische Gesteine der bosnischen Serpentinzone. *Wiss. Mitt. Bosn. Herceg.* 7, 377—484, Wien.
- Potresi u Hrvatskoj. (Samo karta potresnih linija u Hrv., Bos. i Herc. na nasl. strani Pristupa). U: Hirc, D. & Hranilović, H.: *Zemljopis Hrvatske*, Zagreb.
- Die krystallinischen Gesteine der Moslavačka gora in Kroatien. *Geol. anali* 5, deo 2, 1—59, Beograd.
- (1901): Rude u Hrvatskoj (i bibliografija o rudarstvu). *Rad Jugosl. akad.* 147, *Matem. prir.* r. 30, 1—104, Zagreb.
- Osamnajsto potresno izvješće za godinu 1900. uz dodatak za god. 1838, 1849, 1850, 1893, 1896, 1897, 1898. i 1899. *Rad Jugosl. akad.* 147, *Matem. prir.* r. 30, 192—247, Zagreb.
- Rudstvo za niže razrede srednjih škola. 4. izd. 82 str. 57 sl. Zagreb.
- (1902): Mineraloške bilješke iz Bosne. *Rad Jugosl. akad.* 151, *Matem. prir.* r. 32, 28—68, Zagreb.
- Devetnaesto potresno izvješće: za godinu 1901. *Rad Jugosl. akad.* 151, *Matem. prir.* r. 32, 140—177, Zagreb.
- Dvadeseto potresno izvješće: za godinu 1902. *Rad Jugosl. akad.* 151, *Matem. prir.* r. 32, 178—198, Zagreb.
- (1903): Rudstvo za niže razrede srednjih škola. 5. izd. 88 str. 65 sl. *Nakl. Sveuč. knjiž. F. Supan (St. Kugli)*, Zagreb.
- (1904): Dvadeset i prvo potresno izvješće za g. 1903. *Rad Jugosl. akad.* 158, *Matem. prir.* r. 35, 222—238, Zagreb.

- Hiperstenski andezit i dacit iz srebrničke okolice u Bosni. Rad Jugosl. akad. 159, Matem. prir. r. 36, 1—27, Zagreb.
- Andeziti i daciti uz obalu Bosne. Rad Jugosl. akad. 159, Matem. prir. r. 36, 28—38, Zagreb.
- Petrografske bilješke iz Bosne. Rad Jugosl. akad. 159, Matem. prir. r. 36, 39—66, Zagreb.
- (1905): Dvadeset i drugo potresno izvješće za g. 1904. Rad Jugosl. akad. 163, Matem. prir. r. 38, 113—130, Zagreb.
- Dvadeset i treće potresno izvješće za g. 1905. Rad Jugosl. akad. 163, Matem. prir. r. 38, 131—180, Zagreb.
- (1906): Manganov fayalit iz Zagrebačke gore. Rad Jugosl. akad. 167, Matem. prir. r. 40, 1—7, Zagreb.
- Koje opreznosti da se drže rudarski poduzetnici. Smotra trgovačkog doma 1 (3), 104—111, Zagreb.
- Vesuviasche aus Kotor (Cattaro) in Dalmatien. Tscherm. min. petr. Mitt. 306, N. Folge 25, 356—357, Wien.
- (1907): Dvadeset i četvrto potresno izvješće za prvu četvrt godine 1906. Rad Jugosl. akad. 169, Matem. prir. r. 41, 1—54, Zagreb.
- (1907—08): Staklo. Vjerni drug, 2, br. 5, str. 75—78; br. 6, 93—94, 5 sl. Zagreb.
- (1909): Pasnica (O vrsti morskog psa). Mladi Istranin 1, br. 7, 130—131, 1 sl. Opatija.
- Mladje eruptivno kamenje u sjevero-zapadnom dielu Hrvatske. Rad Jugosl. akad. 177, Matem. prir. r. 45, 97—154, Zagreb.
- Dacit od Moždjenca kod Novog Marofa. Rad Jugosl. akad. 179, Matem. prir. r. 46, 63—67, Zagreb.
- Über einige Mineralien aus Bosnien. Tschermaks miner. petr. Mitt., N. F. 28, H. 3, 235—245, Wien.
- (1910): Ein Gabbrovorkommen zwischen Travnik und Bugojno in Bosnien. Tschermaks miner. petr. Mitt., N. F. 29, 172—175, Wien.
- Der Sand von der Insel Sansego (Susak) bei Lussin und dessen Herkunft. Verh. geol. R. A., 1910, Nr. 13, 294—305, 1 Tabelle, Wien.
- Brucitamphibolit aus Krndija in Kroatien. Centralbl. Min. Geol. Pal., 1910, Nr. 5, 153—155, Stuttgart.
- (1910—11): Jegulje. Vjerni drug, 14, br. 10, 153—154, 1 sl. Zagreb.
- (1912): Disthen-, Sillimanit- und Staurolithführende Schiefer aus den Krndija-Gebirge in Kroatien. Cbl. Min. Geol. Pal. 1912, Nr. 19, 578—586, 5 sl. Stuttgart.
- Bauxite des kroatischen Karstes und ihre Entstehung. N. Jb. Min. Geol. Pal. Beilagebd. 34, 513—552, Stuttgart.
- Bauxite des kroatischen Karstes und ihre Entstehung. Verh. geol. R. A. 1912, Nr. 15, str. 356, Wien.
- (1913): Na Llanosima. Mladi Hrvat, 5, br. 6/7, 177—178, Opatija.
- Kristalinsko kamenje Kalnika. Rad Jugosl. akad. 200, Matem. prir. r. 55, 161—174, 2 sl., Zagreb.
- (1915): Neuer Beitrag zur Kenntnis der Bauxite des kroatischen Karstes. Glasn. Hrv. prir. dr. 27, 52—55, Zagreb.
- (1915—16): Vrijednost ribe u čovječjem životu. Vjerni drug 19, br. 2, 30—31, Zagreb.
- (1916): Eruptivgesteine des Krndija-Gebirges. Glasn. Hrv. prir. dr. 28, 65—74, 4 sl., Zagreb.

- Morski psi. *Novosti*, 10, br. 233, str. 2+3, Zagreb.
- Kavijar. *Novosti*, 10, br. 234, str. 3, Zagreb.
- (1916—17): *Berichte des seismischen Komitées für den Abschnitt 1883—1890.*
— *Erdbebenberichte für die Jahre 1891—1906.* *Izv. raspr. Mat. prir. r. 1867—1914.* Jugosl. akad. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.) III Meteorol. seismol. climatol., 146—147, Zagreb.
- *Beitrag zur Kenntnis der vertikalen Bewegungen des Adriatischen Meerbodens.* *Izv. raspr. Mat. prir. r. 1867—1914.* Jugosl. akad. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.) V Géographie. 195, Zagreb.
- *Trachyte des Gebirges Fruška gora.* *Izv. raspr. Mat. prir. r. 1867—1914.* Jugosl. akad. (Bull. travaux Cl. sci. math. nat.) VIII Minéralogie, pétrographie. Str. 308, Zagreb.
- *Die grünen Schiefer des Petrovaradiner Tunnels und deren Kontakt mit dem Trachyt.* *Isto.* Str. 309.
- *Serpentine und serpentínähnliche Gesteine des Gebirges Fruška gora.* *Isto.* Str. 309—310.
- *Kristallinische Gesteine des Gebirges Fruška gora.* *Isto.* Str. 310—311.
- *Prähistorische Steinwerkzeuge im National-Museum zu Zagreb.* *Isto.* Str. 311.
- *Olivingabbro aus dem Gebirge Moslavačka gora (Hypersthenit).* *Isto.* Str. 311.
- *Augitandesit (Trachyt) von Vočín.* *Isto.* Str. 311—312.
- *Chloritoidschiefer aus dem Psunj-Gebirge.* *Isto.* Str. 312.
- *Der kristallinische Gebirgsstock des Gebirges Moslavačka gora.* *Isto.* Str. 312.
- *Beitrag zur geologischen Kenntnis des Psunj-Gebirges.* *Isto.* Str. 313.
- *Eruptivgesteine in Dalmatien.* *Isto.* Str. 314.
- *Kristallinische Gesteine der Serpentinzone in Bosnien.* *Isto.* Str. 314—317.
- *Fortsetzung der bosnischen Serpentinzone in Kroatien.* *Isto.* Str. 317—318.
- *Minerale Kroatiens.* *Isto.* Str. 318—319.
- *Mineralogische Notizen aus Bosnien.* *Isto.* Str. 319—320.
- *Hypersthenandesit und Dazit aus der Umgebung von Srebrenica in Bosnien.* *Isto.* Str. 320—321.
- *Andesite und Dazite am Ufer der Bosna.* *Isto.* Str. 321.
- *Petrographische Notizen aus Bosnien.* *Isto.* Str. 321—322.
- *Manganfayalit aus dem Gebirge von Zagreb.* *Isto.* Str. 322—323.
- *Jüngere Eruptivgesteine im nordwestlichen Teile Kroatiens.* *Isto.* Str. 323—327.
- *Dazit von Moždjencec bei Novi Marof in Kroatien.* *Isto.* Str. 328.
- (1917): *Angeblicher Serpentin- und Gabbro-Durchbruch in der Nähe von Kostajnica bei Doboj in Bosnien.* *Glasn. Hrv. prir. dr. 29, 33—48, 1 sl.* Zagreb.
- (M. K-ć): *Stromboli i njegova okolica.* *Priroda 7/1, 1—6, 1 sl. 1 tab.* Zagreb.
- (1918): *Die Eruptivgesteine und kristallinischen Schiefer des Agramer Gebirges.* *Glasn. Hrv. prir. dr. 30, 1—23, Zagreb.*
- (1920): *Rudstvo za niže razrede srednjih škola.* 6. izd. 86 str. 65 sl. *Nakl. St. Kugli, Zagreb.*
- (1925): *Ribe.* *Ribolovni glasnik 1, br. 8, str. 2—3; br. 9, 2—3; br. 10, 2—3; br. 11, 2—3; br. 12, str. 2. Osijek.*

PUBLIKACIJE U KOAUTORSTVU

- (1883) — Šulek, Bogoslav, Kišpatić, Miho & Rossi, Ljudevit: Novovjekni izumi u znanosti, obrtu i umjetnosti. Knj. druga. 515 str., 165 sl. 4 pril. Matica Hrv. Zagreb.
- (1914) — Kišpatić, Mijo & Tućan, Fran: Slike iz rudstva. Novo popr. izd. 384 str., 72 sl., 7 tab. Matica Hrv. Zagreb.
- (1916/17) — Kišpatić, Mijo & Tućan, Fran: Zlato u Hrvatskoj. Vjerni drug, 20, br. 9/10, 118—120, Zagreb.
- (1917) — (Kišpatić, Mijo & Tućan, Fran): Kameni ugljen. (Iz knj. Kišpatić & Tućan: Slike iz rudstva). Tjednik bjelovarsko-križevački. 28, br. 38. Bjelovar.

PRIJEVODI I PRERADE¹

- Burgerstein, Alfred: Botanika za više razrede srednjih škola. Priredio po II. njem. izd. Mijo Kišpatić. 172 str., 152 sl. Nakl. Sveuč. knj. F. Župana. Zagreb, 1890.
- Isto; II. izd. 1899; 3 izd. 1903; 4 izd. 1910.
- Burgerstein, Alfred: Botanika za više razrede srednjih škola. Prir. M. Kišpatić. 5. izd. 190 str., 202 sl. Sveuč. knj. F. Župana. Zagreb, 1916.
- Isto; 6. izd. Sveuč. knj. S. Kugli.
- Burgerstein, Alfred: Botanika za više razrede sred. škola. (Priredio M. Kišpatić) 179 str., 202 sl. Nakl. knj. St. Kugli, Zagreb 1940.
- Burgerstein, Alfred i Kišpatić, Mijo. Prirodopis bilja za više razrede sred. šk. (Priredio i dopunio Stjepan Urban). Nakl. odj. Hrv. drž. tisk. 378 str. sa sl. + tabla. Zagreb 1941.
- Burgerstein, Alfred i Kišpatić, Mijo (prir. Stjepan Urban): Prirodopis bilja za više razrede srednjih škola. 2. izd. Zagreb, 1944.
- Hochstetter, Ferdinand & Bisching, Anton (prev. M. Kišpatić): Mineralogija i geologija za više razrede srednjih učilišta. Sveuč. knj. F. Župana. Zagreb 1882.
- Isto; 2. izd. 1894; 3. izd. 1901, 200 str., 226 sl. 3 tab. i nasl. sl. 4. izd. 1905, 182 str., 230 sl. 4 tab. i nasl. sl.; 5. izd. Prer. Franz Toula i Anton Bisching. Prev. Mijo Kišpatić. 198 str., 231 sl. 4 tab. 1 geol. karta, 1 nasl. sl. S Dodatkom Bogdana Babića. Nakl. Sveuč. knj. F. Župana (S. Kugli) Zagreb. Bez godine (izašlo oko 1919).
- Woldřich, Ivan N. (Po 4. njem. izd. prev. M. Kišpatić): Zoologija za više razrede srednjih učilišta. VI + 281, 424 sl. Troškom Kr. Dalrn.-Hrv.-Slav. zemaljske vlade. Zagreb 1885.
- Isto. 2. izd. 1895.

¹ Ni Sveučilišna biblioteka, ni knjižnice mineraloško-petrografskih ustanova niti Školski muzej nemaju svih izdanja prevedenih udžbenika, te su neki navodi nekompletni.